

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

Slaba izkušnja z nadzemljem

Ko si je človeštvo po preteku več tisoč let pridobilo take slabe izkušnje z nadzemskimi bivališči, se je začelo spet spominjati preproste modrosti pračloveka. Že precej časa navajajo moderni stavbeniki na čudovite možnosti življenja, ki bi se utegnile razvijati v podzemskem mestu. Sodobna tehnika je tako razvita, nadaljnji napredek bo še tako izreden, da v kakem podzemskem mestu ne bo človek ničesar pogrešal. Z lahkoto bodo uvedli najboljše naprave za prezračevanje, za umetno sončno luč, za vse udobnosti domačega in javnega življenja. Vse bo potekalo s točnostjo in z brzino iznajdljivih tehničnih naprav. Ničesar ne bodo pogrešali!

Prednosti podzemskega mesta

Ali pa večina ljudi že dandanes ne preživlja svoje dneve skoraj brez neposrednega svežega zraka in sončne luči? Vsi tisti ljudje v vele mestih, ki živijo dan na dan v tvornicah, v strojnicah, pisarnah, ozkih ulicah, ali imajo kaj lepše življenje, kot bi ga imeli pod zemljo? Kvečjemu, da morajo požirati več prahu, da trpijo več zaradi dežja, mraza, neviht, snega

ali vročine! Vseh teh nadlog pa bi ne bilo v podzemskem mestu: Tam bi bilo zmeraj prijetno vreme, znosno podnebje.

Kdor pa ne bi mogel prebivati brez prirodnih lepote, bi jih imel bližje kot zdaj. Kar v

dvigalo bi stopil in bi zagledal nad mestom lepe travnike, gozdove in rodovitne njive.

Počakajmo, nemara da le še ne bomo tako nesrečni, da bi bili primorani uživati krasote podzemskih mest!

Dopisi

Meziška dolina

Črneče pri Dravogradu. Delo nove ceste v Sušnikovem klanecu je zgotovljeno. Nova cesta je jako lepo izpeljana. Po zaslugi cestnega odbora in banske uprave je sedaj rešen ves napon hudega klanca. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli! — Dne 23. oktobra je bil imenovan dosedanji g. župni upravitelj Lojze Drvodol za župnika v Črnečah. Da ni bilo nikake slovesnosti ob priliki instalacije, je dal sedanji g. župnik od zunaj prenoviti cerkev in zvonik, ki naj služi faranom v spomin na začetek njegovega župnikovanja. Tudi lepo novo hišico sredi vasi je g. župnik že dogradil; te se pa mlado Prosvetno društvo v Črnečah veseli. Novemu g. župniku želimo trdnega zdravja in božjega blagoslova! Dal Bog, da bi dolga leta bil pri nas v zadovoljstvu!

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo se pripravlja, da nastopi s krasno novodobno kmečko igro »Mlinarjeva Micka«. Igra predstav-

lja kmeta, ki silil svojo hčer v zakon z gospodom, dasi hči ljubi kmečkega fanta. — Pridelki so kljub slabemu vremenu, hvala Bogu, večinoma že pod streho. Fižol je precej slabo obradil, in to radi tega, ker ga je uničil spomladaj zajec, nato pa je stročje sproti gnilo radi preobilice dežja. Repa in detelja slabo kažeta. Drugače bo pa še šlo, le da so cene naših pridelkov v primeri s cenami obleke in obutve prenilke in je treba veliko več prodati kot prejšnja leta, če hočemo biti naistem.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. »Mrtvaški ples« — to je beseda, ki gre te dni v vseh sosednjih župnijah. Ne da se izraziti zanimanje, ki vlada povsod za uprizoritev tega misterija, ki bo v nedeljo, 3. novembra, po večernicah, točno ob treh. V ledeno-kruto kraljestvo smrti nas bo ta igra popeljala. Videli bomo sedem nepopisnih prizorov, kaj dela smrt z oskrbnikom, beračem, vojakom, cesarjem, izvoljenko, trgovko in materjo. To igro bi v vsej njeni strahotni resničnosti mogli doumeti le prebivalci grobov, ki so že bili padli kot žrtev »smrtnega plesa«. Ker bo po prijavah sodeč velik naval, še enkrat prosimo cenjene goste, da si gotovo preskrbijo vstopnice že v predprodaji. Na svidenje 3. novembra v Slomškovem domu!

Ptujsko polje

Ptujska gora. Velika pridobitev za Ptujsko goro je novi studenec na severnozahodni strani pod cerkvijo, ki ga je tako lepo uredil Higijenski zavod v Ljubljani. Sedaj bi se še morale temu primerno urediti stopnice, ki vodijo iz trga k studencu. — Električno bomo dobili. Elektrarna na Fali je pri volji, da elektrificira Dravsko polje. V ta namen se je v nedeljo, 20. oktobra vršil sestanek zastopnikov raznih občin. Ustanovila se je zadruga, katere predsednik je gorski g. župnik p. Konstantin. Za podpredsednika je bil izvoljen g. dr. M. Peče, banovinski zdravnik na Gorli. V odbor so še izvoljeni iz vsake občine po dva zastopnika. Sedaj je treba, da se tudi hišni gospodarji zganejo in se takoj priključijo za napeljavo električnega toka v svoje hiše. — Edino, kar je v ptujsko-prometnem oziru na Ptujski gori poskrbljeno, je to, da imamo sedem gostiln. Ko bi te bile v redu, je čisto dovolj za tak romarski in izletniški kraj, kot je Ptujska gora. — Fantovski odsek in Dekliški krožek sta imela na praznik Kristusa Kralja občna zbora. Izvoljeno je novo vodstvo, ki je pokazalo veliko pripravljenost za delo v novi poslovni dobi.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Popravljalna dela ob prejšnji povodnji raztrganega obrambnega jezga

Od japonskih bomb porušeni del Čungkinga, nove Čankajšekove kitajske prestolnice

prvovrsten strojeplasec. V kratkih štirih mesecih mu je s pridno vajo uspelo, da je mogel prekositi vse svoje tovariše, kar se tiče hitrosti na pisalnem stroju. Haig si je izmislil poseben način za udarjanje na tipke in ta mu je omogočil z eno samo roko hitreje pisati, nego morejo to drugi z dvema rokama. Med drugim je tipkal pet minut nepretrgano po narekovanju in se v tem času ni niti enkrat zmotil.

Zelje stoletne ženske. V majhni rdeči hiši ob nekem jezeru živi najstarejša Švedinja, 105 let stara Ana Katarina Larsson-Skattova. Seveda jo je za njen 105. rojstni dan obiskal novinar, da jo povpraša, kako in kaj. Zvedel je, da vstaja stara ženica vsak dan ob petih in si sama

potem pa je izginil v gostem grmovju, ki je raslo ob cesti.

Ne daleč za Hillom se je začela globoka gorska zaseka, ki je bila dolga več kilometrov. Zaseko so pokrivala velike skale, ki so se bile privale z vrhov, in mogočna debela drevesa, ki jih je bil izruval vihar. Popotnik je po tej zaseki naposled prišel do dobro izhojene steze, ki je v strmih ovinkih vodila v globino.

V tej zaseki je stalo nekaj lesenih kolib. Tu je bilo skrivališče Orlogove tolpe, odkar je Orloga moral zapustiti Zlato jamo. V tolpi je bilo do dve tretjini Mehikancev, ostali pa so bili Američani. Vsi so bili ljudje, ki so se morali skrivati pred oblastvi: morilci, vlomilci, pobegli kaznjenci.

Jezdec se je ustavil pred najbolj oskrbovano kolibo in je pri vratih pogledal vanjo. Postelja, miza in nekaj klopi: to je bila vsa oprema. Na eni klopi so sedeli orjaški Orloga, Nard in Anita. Slednja dva sta se živo prerekala.

»Anita, zadnjič te vprašam,« je divje vpil Nard, »zakaj si govorila s Folkmanom? In zakaj si sploh bila v mestu? Nisi vedela, da se je Roger s svojimi ljudmi zapletel v tisti neumni pretep? Kaj si iskala tam?«

Anita ga je trmasto pogledala in surovo odgovorila: »Kaj te briga! Eriku sem povedala svoje mnenje, to je vse.«

Nard se je zaničljivo zarežal.

»Zelo si hrepenela po tisti opici in si jo morala videti, kajne?«

»Mogoče?« je trdo odgovorila Anita.

Njen glas je bil tako izzivalen, da jo je še oče začudeno pogledal. Nard bi se je gotovo lotil, če se ne bi bal Orloge.

Anita je videla, da je njen odgovor zbodel Narda in je uživala nad tem. Še bolj ga je hotela razdražiti, zato je nadaljevala:

»Na vsak način je bolj vljuden ko ti. Može se zelo ločijo med seboj po tem, kako znajo ravnati z ženskami. Erik na vsak način pozna ženske.«

Nard je čutil, da ga Anita draži. Besno je gledal, stiskal pesti in grozil, da bo Erika ustrelil ko steklega psa.

V tem hipu se je oglasil Roger.

»Otroci, ne pripravajte se!«

Nard ga je sovražno pogledal in sedel tako, da Roger ni mogel sesti poleg Anite.

»No, včeraj si dobro kašo skuhal,« je dejal ježno. »Moje ljudi si zmešal v svoje zasebne posle. In zdaj jih pet leži ranjenih zaradi tiste neumnosti!«

Roger se je zasmeljal in trdo odgovoril:

»Tvoji ljudje niso moške! Če bi bili, potem bi se stvar drugače iztekla in bi bil jaz Marijo Linscott prisilil k razgovoru med štirimi očmi.«

Anita je prislunila. Njen smehljaj je zamrl, oči so se razširile. Polglasno je vprašala:

na Pesnici pri Osluševcih so končana. Jez je ojačen in zvišan. Ako bo ob naslednjih Pesniških povodnih jez vzdržal, bodo obvarovani sicer Osluševci, a toliko bolj pa bodo trpeli Forminčani. Nujno potrebna bi bila poleg poprave jezja tudi poglobitev Pesniške struge. Le tedaj bi voda ob povodnji imela močan odtok in bi ne napravljala take škode. A za tako ureditev Pesnice ni bilo dovolj razumevanja na merodajnih mestih. — Konjerejci so se malo potolažili, ko so pretečeni ponedeljek in terek gonili svoje kobile v Ptuj. Tam so bile od posebne komisije pregledane in boljše, okrog 40 po številu, sprejete v rodovnik. Te bodo v bodoče oproščene vojaške službe. Ker je bilo tudi več mršavih kobil, je en član komisije — sicer priznan strokovnjak, a velik hudomušnež — izjavil, da se pozna, da je že toliko brezmesnih dni, da ne kateri konji tako suhi. — Nezadovoljstvo vlada tudi med vinogradniki in čebelarji, ker ne dobijo sladkorja, ki so ga naročili in že tudi plačali. No, vinogradniki bodo svoj pridelek že vnovčili ali spili tudi brez sladkorja, a čebelarji naj dajo čebelarjem ajdovico. Mogoče je ta medena in sladka, ko cvetje ni bilo. — Občinski odbor je sklepal o gradbi novega železobetonskega mostu čez Pesnico v Tivolcih. Govorica se sude nekaj okrog pol milijona dinarjev. Lepa vsota za podeželsko kmečko občino! Pa še elektrifikacija zraven, ki je res ne smemo opustiti! Šmarjetanci bomo morali biti res pridni in marljivi, da bomo vse to izpeljali!

Sv. Urban pri Ptuj. Dekliški krožek je imel v nedeljo, dne 20. oktobra, sestanek. Po sestanku je bil občni zbor. Za predsednico je bila izvoljena učiteljica Elza Petričeva. Načelnica, voditeljica mladenk in blagajničarka so se za naprej ostale iste, za tajnico pa je bila izvoljena sestra Lackova. Bog naj blagoslovi vse delo v krožku!

Slovenjebistriški okraj

Laporje pri Slov. Bistrici. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 3. novembra, ob dveh popoldnih tombolo z lepimi in za zimo kaj primernimi dobrotami, kot n. pr. blago za dve moški in dve ženski obleki, sod vina, klastro drv, prase, krompir itd. Tombolske karte so po 2 din. Upravičeno torej pričakujemo, da se boste z veseljem odzvili našemu vabilu na tombolo in to tembolj, ker se bo šesti dobitek obrnil za gradnjo novega farnega (prosvetnega) doma v Laporju. — V primeru slabega vremena se tombola preloži na nedeljo, dne 10. novembra.

Konjiški okraj

Brdo pri Konjicah. Živo potrebujemo cesto, ki bi peljala od državne ceste Golč na Brdo. Sedanja cesta je v takem stanju, da se prav za prav ne more govoriti o cesti. Niti sama živina skoraj ne more priti iz blata, kako bi naj še kaj peljala za seboj? Čas bi bil, da bi se vzela zadeva resno v pretes. Škalice, Konjiška vas in Polane so že nekaj dobile. Sedaj je vrsta na nas, da tudi Brdo dobí prepotrebno cesto.

Slovenske gorice

Apache. Dekliška šola je priredila akademijo s pevskimi, telovadnimi in igerskimi točkami v prid

revnim otrokom za božičnico. Nastopi otroškega vrta, učenek dekliške šole in ostalih so bili posrečeni. Obisk pa ni bil nič kaj lep. Vsaj starši nastopajočih bi se morali zanimati, kaj znajo otroci! — S tukajšnje deške šole je na ljudsko šolo v Buče prestavljena učiteljica gdna Gorjanc. V mnogih letih bivanja v Apačah si je v tukajšnjem okolišu pridobila mnogo naklonjenosti. Kaj pomeni to, da vse sili iz Apač?

Stogovci. Pred nekaj tedni so tatovi poskušali srečo pri g. Probstu, lastniku mlatilnice. Probst, ki je pozno v noč delal in nato trdno spal, se je neko jutro zelo začudil, ko ni mogel odpreti vrat svoje spalnice. Ko se mu je to s silo posrečilo, je skozi vežo šel v drugo sobo, kjer pa je tudi imel težavo z odpiranjem vrat. Vstopivši je opazil, da so omare odprte in iz njih pobranega mnogo perila in obleke. Spretni apaški orožniki so kmalu našli pravo sled. Cigani, ki so prej domovali na neklih svilih v Grabah, so se isto noč preselili v Lešane. Orožniki so jih takoj poiskali in so po zaslišanju cigank našli ukradene reči zakopane v gozdu v Lešanah. Cigani, ki so odnesli tri žepne ure, so pobegnili. Vendar pa so enega izmed njih kmalu prišli in ta čaka v zaporih v Murski Soboti na kazen.

Slovenska Krajina

Murska Soba. Pred kratkim sta bila na progi Murska Soba—Ormož ukinjena potniška vlaka št. 8729 in 8720 z odhodom iz Sobotice ob 10.22 in prihodom v Ormož ob 12.09 ter odhodom iz Ormoža ob 10.11 in prihodom v Sobotico ob 11.39. S to ukinitvijo je zelo prizadeto revnejše dijaštvo, ki se vozi na gimnazijo k popoldanskemu pouku. Ti ubgi dijaki — večinoma nižješolci — bodo radi tega, ker so sinovi slabše situiranih staršev, morali odsej od jutra pa do začetka popoldanskega pouka zmrzovati po Soboti ali pa študij sploh opustiti, ker jim starši ne morejo plačevati oskrbine v Soboti. S to ukinitvijo je zaenkrat prizadetih okrog 50 učencev, a pozneje, ko se ne bodo mogli več voziti s kolesi, se bo število še povečalo. Padi tega bi bilo primerno, da bi železniško ravnanjstvo uvedlo šolski vlak, ki bi naj te učence odpeljal k popoldanskemu pouku. — Omenjeno dejstvo tudi glasno opozarja, da je čimprej treba začeti z gradnjo novega gimnazijskega poslopja, da ne bo treba imeti popoldanskega pouka, ker v takih prilikah učenci, ki se vozijo, ne pridejo do časa, ko bi se lahko mirno posvetili učenju. — Dne 17. oktobra je imelo naše Prosvetno društvo občni zbor, ki je bil polneštevilno obiskani posebnost po doraščajoči mladini. V odbor so prišli ljudje, ki s svojim dosedanjim delom dajejo poročstvo, da prosvetno delo pri nas ne bo zaspalo, temveč se vedno bolj dvigalo. — Na progi Soba—Dolnja Lendava je bil ukinjen avtobusni promet.

Širom Prekmurja. V Dupležovju je napredoval v višjo skupino učitelj g. Čič Albin. — Te dni sta bila nastavljena učiteljica abiturienta Miki Antauer v Gomilci, Čarni Koloman pa v Prosnjakovce. Gdca Zorn Olga pa je premeščena iz Bu-

dincev v Srednjo Bistrico. Mladim učiteljem želimo, da se na novih službenih mestih dobro počutijo! — Svojevrsen rekord je dosegel zakupnik lova Jakša Franc iz Ivanovca s tem, da je lani ustrelil 21 lisic in s tem obvaroval našim gospodinjam marsikatero kokoš, da ni postala žrtev nenasitnega lisčjega žrela, a sebi pridobil za lepe kože precejšnjo vsoto denarja. — Kakor smo že svoječasnoročali, lahko naši sezonski delavci iz Nemčije pošiljajo mesečno 60 mark. Tozadevno dovoljenje za odposiljatev jim mora preskrbeti delodajalec. — Na avtobusni progi Murska Soba—Rogaševci je radi pomanjkanja bencina poštno ravnanjstvo z 21. oktobrom ukinilo popoldanski promet z odhodom iz Rogaševcev ob 13.25 — 14.30 ter odhodom iz Sobotice ob 16 — 17.05 ob sredah, petkih in sobotah. Na progi M. Soba—Gor. Lendava pa ob istih dneh z odhodom iz Gor. Lendave ob 13.32 — 14.25 ter odhodom iz Sobotice ob 16 in prihodom v Lendavo ob 16.53. Upamo, da bo ta ukinitvev samo začasna, ker bo s tem zelo prizadeto gorčansko prebivalstvo. — Dne 17. oktobra je po vsem Prekmurju padla velika slana, ki je povzročila nekaj škode na pozno sejani ajdi in po vrtovih na cvetju. Lansko leto je bila slana skoraj en mesec poprej kot letos. — Tudi z jesensko mlatitvijo po večini krajev prihajamo že k zaključku. Ob zadnjih lepih dnevih se je snopje prav lepo posušilo, zato so stroji lahko nepretrgoma mlatili. Radi obilnega dežja je proso in tudi ajda zelo zrasla, ali zrnje je bilo mnogo slabše kot lani.

Vančavas. Svoječasnoročali smo poročali o nesreči, ki jo je povzročil takrat neznan motociklist, ki je skozi vas prehitro vozil in pri tem povzročil nekoga delavčevega otroka. Motociklist je bil mehaničarski pomočnik Vereš iz Sobotice, ki se je tudi radi neprevidne vožnje zagovarjal pred okrožnim sodiščem ter bil obsojen na tri mesece zapor. Take kazni naj bodo opomin onim, ki skozi naselja prenaajo vozi.

Brezovci. Pred dnevi je neznan zlikovec odnesel iz zaklenjene garaže posestniku Francu Šiftar prednje kolo tovornega avtomobila s popolnoma novo pnevmatiko znamke Extra Continental.

Tišina. Prejšnjo nedeljo je naše Prosvetno društvo priredilo lepo igro »Pot v novo življenje«. Obisk je bil dober in obiskovalci so bili z izvajanjem zadovoljni, ker so posamezni igralci rešili svoje vloge prav dobro. Le tako naprej!

Dolnjelendavske gorice. Letošnja trgatve je za nami. Bila je mnogo žalostnejša kot druga leta. Ni bilo slišati veselega in razposajenega vrskanja in ukanja mladine, ki bi dajala duška veselju radi tako rodne trte. Kakor smo že večkrat omenili, je mnogo škode naredila toča, a cepljenje je radi preoblegga dežja po večini zgnilo. Mošta je mnogo manj kot lani, a še ta je precej kisel, zato ga bo treba sladiti. Nekateri večji vinogradniki so s trgatvijo nekaj dni počakali, kar se jim je tokrat zelo izplačalo, ker so po uradno določeni trgatvi nastopili lepi sončni dnevi, ki so grozijo lepo dozoreli in radi tega so ti dobili mošt, ki vsebuje mnogo več sladkorja. Toda manjši vinogradniki niso mogli čakati, ker se jim to ne bi izplačalo, čakalo jih je pa tudi mnogo drugega dela.

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

»Marija Linscott? Kdo je to?«
Roger je vedel, da se je v dekletu vzbudila ljubosumnost. Pomirljivo je odgovoril:
»Nič strahu! To je dekle, ki mi hoče prekrižati načrte. Nič posebnega, toda vkljub temu moram paziti.«
Anita se ni pomirila.
»Morda jo ljubiš?«
»Kdo govori o ljubezni?« je Roger odgovoril skoraj surovo. »Tu gre za kupčijo!«
Anita je utihnila, oglašil se je pa Nard:
»Roger, jaz ti samo tole rečem: če boš podcenjeval moje ljudi, si lahko poiščeš druge tovariše, ti širokoustnež!«
Rogerjev obraz je zatemnel. Počasi se je dvignil in izzivalno pogledal Narda. Tudi Nard je vstal in zrl enako divje.
Tedaj se je oglašil Orloga.
»Fanta, mir! Sedita!« je dejal nekam očetovsko.
Nard je sedel, Roger pa se ni zmenil za Orlogove besede.
»Kdo ti je pridobil posestvo?« je nadaljeval Nard, obrnjen k Rogerju. »Jaz! In moji možje! Kdo krađe živino, ki jo potem ti prodajaš za drag denar? Jaz! In moji ljudje! Kar nam ti za to plačaš, sploh ni v nobenem razmerju s tem, kar ti dobiš za živino!«
»To ne spada sem, človek!« ga je nejevoljno prekinil Roger. »Mi sklepamo kupčije. In če kateri strani ni prav,

enostavno razdere pogodbo. Jaz plačam, imam torej pravico do tega, da povem resnico. In ponovim, da so tvoji Mehikanci zajci!«

Zdaj se je oglašil Orloga.
»Nard, vedno sem trdil, da tvoji ljudje znajo samo krasti. Na moše pa se more človek vedno zanesti.«
»Le molči, Orloga!« ga je zavrnil Nard. »Tvojih pomagavcev Roger ne bi bil mogel pripraviti do tega, da bi bili napadli Erika Folkmana. Sicer pa vsa zadeva ni bila tako enostavna in je Roger gotovo imel posebne namene. Kajne, Roger?«

Asplet ni takoj odgovoril. Neko pesem je godel polglasno, nato pa je izzivalno pogledal Anito in nazadnje dejal:

»Nard, nekaj ti bom povedal. Živino krasti, ni težavna reč. Toda lepo dekle obdržati, to je umetnost. To je resnično, ali verjameš ali ne.«

Nard je zgrabil za samokres, poskočil in divje zakričal:

»Kaj hočeš s tem povedati?«
Rogerja tovariševa razkačenost ni preplašila. Smehljaje je odgovoril:

»Jaz? Nič!«
Anita se je rezko, porogljivo smejala. Naglo je vstala in položila levo roko na Nardovo ramo.

Orloga je ježno zamrmral:

(Dalje sledi)

skuha kavo. Ostale obe de ji sorodniki prinašajo v hišo in ti sploh zanjo lepo skrbijo. Ko jo je novinar vprašal, ali ima za svoj rojstni dan kako posebno željo, je odgovorila malo v zadregi, da si želi — slanička. Tudi pipico dobrega tobaka rada pokadi.

Rešili pas s svetilko so uvedli na ladjah. Svetilka gori 80 ur in bo praktično pripomogla, da bodo brodolomce ponoči že od daleč opazili.

Drugi kraji, druge navede. Pri nas si manemo roke v znak zadovoljstva, če smo kak posele dobro opravili, ali sploh, če smo zadovoljni s kakim uspehom. Na Koreji v čisto vzhodni Aziji pa ni tako. Tam si manejo roke v znak prošnje, kadar jo hočejo prav posebno podkrepiti.

Haloze

Sv. Andraž v Haložah. Trgatev je končana in s tem je končano zadnje delo v goricah. Pa kaj nam pomaga, da je končano delo, sodi v kleti so pa prazni, kar že več let ne pomnimo. Saj se večini vinogradnikov ni izplačalo niti eno delo, kje pa je vse drugo: galica, žveplo itd. Premisliti je treba, kaj bomo prodali, ker je naš edini pridelek vino skoraj popolnoma uničen. Kupiti je treba živež, ki ga radi slabe letine skoraj povsod primanjkuje, obleko in druge potrebščine, plačati dolgeve in davek, ki je za Haložane prevelik. Mošt ima še sicer primerno ceno, pa kaj to pomaga, če ga nimamo za prodati! Potrebna bo javna pomoč, ali pa želodec obesiti na klin, sam se pa zariti kakor polh v zimsko spanje. Gospode, ki pišejo pri davčni upravi položnice, pa prav lepo prosimo, naj pišejo nizke številke, ker si bodo s tem, če drugo ne, prihranili vsaj nekaj črnila, nam pa lajšali veliko gorje.

Sv. Barbara v Haložah. Agrarna kreditna zadruga je začela svoje redno poslovanje, katero vrši domači tajnik na svojem domu. Omenjena zadruga izposluje svojim članom dolgoročno posojila za nakup poljedelske zemlje, sklepa kupoprodajne pogodbe brez notarja in desetka in je že doslej v imenu te zadruge narejenih članom precej teh poslov. Zato se pozivajo domačini, da se pridno poslužujejo teh ugodnosti. Vsak kos zemljišča, za katerega kdo zve, da je na prodaj, naj ostane v slovenskih rokah, zlasti pa naj pride zemlja tujcev spet v domače roke, vendar naj domačini v medsebojni tekmi ne dražijo drug drugemu, ampak naj se prepusti tistemu, ki laže kupi, laže plača in kateremu bolje pristojta. Tudi naj člani obveščajo sproti tajnika, da bo lahko članom vedno postregel s pojasnili, kdo ima kaj na prodaj. Torej vsem še enkrat: v boj za našo zemljo, da pride nazaj v slovenske roke, brez nevoščljivosti in konkuriranja! Zato se vsi oklenite

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

»Agrarne kreditne zadruge« pri Sv. Barbari v Haložah! — Vinarska zadruga je pokupila letos skoraj ves vinski mošt od svojih članov. Na novo je pristopilo mnogo članov. Cene so bile primerne, samo malo smo nabrali. Zelo redki posestniki, ki imajo svoje stalne kupce, imajo še vino, drugo je vse dobila Vinarska zadruga. Gradacija je bila od 14 do 18 stopinj sladkorja. Tudi drugi štirje nakupovalci so dobili nekaj vagonov vina, vendar pa večino istega iz Hrvaške, ker tam ni bilo kupecv in so ves mošt ponujali tukajšnjim nakupovalcem. Nekateri člani želijo, da bi Vinarska zadruga naročila skupno za vse članove umetna gnojila. Upamo, da bi vagonsko naročilo bilo cenejše kakor pa pri Gospodarski zadrugi v Ptuj posamezne vreče. Poskusimo!

Savinjska dolina

Braslovce. V nedeljo, 3. novembra, ob treh popoldne priredi v Domu Prosvetno društvo lepo ljudsko igro sedemdejanko »V goliških plazovih«. Ker je igra vzeta iz resničnega življenja, vabimo vse člane in prijatelje katoliške prosvete, da si igro ogledajo!

Laški okraj

Laško. Slomšekovo prosvetno društvo priredi v torek, 5. novembra, ob 18 zanimivo sklopično predavanje v evharističnem kongresu v Ljubljani. Predavanje bo spremljalo 50 lepih slik. Ob tej priliki bomo obnovili vsele spomine na nepozabne kongresne dni. Za kritje stroškov se bo pobirala vstopnina, in sicer za sedeže 2 din, za stojšče 1 din. Vabljeni!

Kmečka trgovina

Živino bodo izvažale le zadruge

Doslej je bil v naši državi izvoz živine organiziran tako, da se je količina izvoza delila na tri skupine izvoznikov. 40% so dobile zadruge (zadrugne zveze), 20% osebe, ki pitajo živino, 40% pa trgovci izvozniki. Dostikrat se je pa zgodilo, da zadrugne zveze niso prodajale le živine zadrugnikov in so se bavile z izvozom kakor trgovci, prodajale so pa tudi izvozna dovoljenja petičnim možem, ki so potem živino izvozili na svoj račun. Jasno, da od takega izvoza zadruge in kmetje pogosto niso imeli koristi. Zato je ravnateljstvo za zunanjo trgovino določilo, da se izvoz živine ne odobrava več zadrugnim zvezam, osebam, ki pitajo živino, in trgovcem. V bodoče bodo dobivale izvozna dovoljenja le zadruge, in to izključno rejske zadruge. Zadruge bodo morale prijaviti izvoz živine ravnateljstvu za zunanjo trgovino, nakar bodo dobile dovoljenje za izvoz. Ta nova odredba gre za tem, da se pomaga le zadrugništvu, in to pravemu živinorejskemu zadrugništvu. V bodoče ne bo dovoljena nobena trgovina pod plaščem zadrugništva. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino bo strogo pazilo na to, da zadruge pri izvozu v resnici nakladajo zadrugno živino, ali pa živino, ki je kupljena od zadrugnikov. To pomeni, da nihče, ki ni član ene ali druge zadruge, ne bo mogel v bodoče več prodati svoje živine za izvoz in se bo moral vsak kmetovalec organizirati v eni ali drugi živinorejski zadrugi. Postavljeni bodo posebni organi, ki bodo vršili nadzorstvo v smislu navedenih predpisov. Zadruge bodo morale vnaprej javljati ravnateljstvu za zunanjo trgovino število glav živine, ki jo zadrugniki pitajo za izvoz, s približno označbo časa, kdaj bo živina za izvoz sposobna. Za prijavljeno živino predvideva ravnateljstvo za zunanjo trgovino predpise, kar pomeni kredit za nakup krme za paitanje.

Delo banovinskega prehranjevalnega zavoda

Dobava pšenice za mlino. V poslednjem času je bilo opaziti, da dobivajo naši mlinci čimdalje manj pšenice iz Vojvodine ter je obstajala nevarnost, da bi sčasoma sploh morali prenehati z obarovanjem. Vidič ta položaj, je sklenil Banovinski prehranjevalni zavod, da odpomore s tem, da bo dobavil tukajšnjim mlinom potrebne količine pšenice. Napravil je s Prizadom dogovor, v smi-

slu katerega bo Prizad dal Prehranjevalnemu zavodu od časa do časa na razpolago primerno količino pšenice, katero bo nato Banovinski prehranjevalni zavod porazdelil med tukajšnje mlinarje. Zato naj se vsi, ki potrebujejo pšenico, obrnejo na Banovinski prehranjevalni zavod z navedbo, koliko pšenice hočejo prejeti za potrebo 14 dni do treh tednov. Banovinski prehranjevalni zavod jim bo nato poslal v podpis naročilnico in položnico za plačilo protivrednosti.

Dobava moke iz Vojvodine je postala v zadnjem času zadovoljiva in so bile potrebe Slovenije v glavnem pokrite. Kljub temu pa so se dogajali primeri, da v enem ali drugem kraju Slovenije ni bilo dovolj moke na razpolago ter je zaradi tega dobil banovinski prehranjevalni zavod (Prevod) prošnje za nabavo moke. Da se slične zadrege ne bi več ponavljale, je nakupil Prevod (Banovinski prehranjevalni zavod) v Bački večjo količino moke, ki jo bo dobavljal kupcem v Sloveniji samo v vagonskih količinah. In sicer v razmerju 1:7 (1 del niče in 7 delov enotne moke). Kdor se zanima za nakup moke, naj se takoj obrne na Prevod za ponudbo.

Preskrba z oljem. Prevod je napravil s Prvo hrvaško tvornico olja v Zagrebu dogovor, da bo navedena tvornica dobavila za Slovenijo one količino olja, kakor jo je dobavila v letu 1939. Ko še ni bilo nobenega pomanjkanja olja. Da se prepreči spekulativno zalaganje z oljem, je naročil Prevod vsem veletrgovcem v Sloveniji, da sestavijo sezname svojih odjemalcev trgovcev iz leta 1939. V navedenih seznamih mora biti označena količina olja, katero je kupil detajlist leta 1939. od dotičnega veletrgovca. Trgovci-detajlisti si morajo torej nabavljati olje v istih količinah in pri dotičnih veletrgovcih, kakor so št. ga nabavljali v letu 1939. Kajti pri drugih veletrgovcih ga ne bodo dobili. Oni detajlisti, ki so začeli s svojo trgovino po 1. januarju 1940, naj javijo dotičnemu veletrgovcu, pri katerem so letos kupovali in hočejo še kupovati olje, količino, katero računajo, da bodo potrebovali v letošnjem letu. Dotični veletrgovci bo sporočili njihovo prijavo Prevodu, ki bo nato dodal odgovarjajočo količino olja.

Tudi kosti se bodo prodale

Doslej se je kostem posvečalo le malo pažnje. smatrajoč, da so brez vrednosti. Le nekateri posestniki so zbirali kosti, jih drobili s pomočjo posebnih mlinov ali pa kar mehanično, ter jih

uporabljali kot kurjo krmo. Tu in tam se je našel še kak podjeten človek, ki je kosti zbiral, mlet in zmleto kostno moko izvažal. Z ozirom na sedanje pomanjkanje fosfornih gnojil, zlasti kostne moke, ki je važna za gnojenje, je pa ravnateljstvo za prehrano začelo z akcijo zbiranja kosti. V tozadevnem pozivu, izdanem prebivalstvu, je ravnateljstvo za prehrano povedalo sledeče: V naši državi je zavladalo pomanjkanje nekaterih umetnih gnojil, ki so važna za gnojenje zemljišč; zlasti ni dovolj superfosfatov. Ker je v kosteh mnogo fosforne gnojila, so se na merodajnih mestih odločili, da se prepove izvoz moke, ki se pridobiva z mletjem kosti, in da se po vsej državi opozori prebivalstvo, naj ne meče kosti proč, temveč jih zbira. V naši državi je več tvornic, ki odkupujejo kosti za izdelovanje kostne moke. Poslovanje teh tvornic se bo sedaj še povečalo. Zato naj prebivalstvo pazno zbira in stavi na stran vse količine kosti, da jih bo lahko prodalo, kadar pridejo odkupovalci.

O ceni kosti se zaenkrat še nič gotovega ne ve. Najbrž pa bodo take, da se bo splačalo, kosti shranjevati na posebnem mestu. To bo tudi iz lepotnega ozira boljše, kot pa pustiti, da psi in mačke vlačijo kosti po dvoriščih in raznih drugih prostorih. Nekaj se bo pa le zaslužilo.

Drobne gospodarske vesti

Prijava smrekovega žaganja. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino v Beogradu poziva vse izvoznike lesa in žagarje, da ji pošljejo brzojavno ponudbo za odpadke pri žaganju smrekovega lesa z navedbo razpoložljivih količin in prodajnih cen franko vagon nakladalna postaja. Navede naj se, koliko blaga bodo imeli na razpolago v prihodnjih dveh mesecih. Ravnateljstvo polaga važnost na to, da dobi ponudbe tudi od najmanjših žag, ki imajo na razpolago katere koli količine. Ako bi taki majhni žagarji ne imeli na razpolago toliko blaga, da bi mogli ponuditi cel vagon, priporoča ravnateljstvo, da se po dva ali trije žagarji združijo in staviijo skupno ponudbo. Na to v prav posebnih meri opozarjamo lastnike majhnih žag.

500 vagonov trošarine prostega sladkorja za slajenje moštov. Skupna količina trošarine prostega sladkorja za slajenje moštov je za vso državo določena v višini 500 vagonov. Tretjino te količine zahtevajo dalmatinski vinogradniki in je v Split že prispelo 40 vagonov trošarine prostega sladkorja. Računajo, da je letošnja vinska letina dala v Dalmaciji 900.000 hektov mošta, v vsej ostali državi pa bo pridelek znašal okrog 1.500.000 hl.

Začasno je ustavljen izvoz svinj v Italijo. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino sporoča, da je za določen čas ustavljen izvoz živih svinj v Italijo, kakor je začasno ustavljen v Nemčijo.

Izvoz naših vin. V septembru je bilo izvoženo iz Slovenije 71.277 litrov štajerskih vin, in sicer v Nemčijo 70.776 litrov, na Češko pa 500 litrov. — Ves letošnji izvoz naših vin je znašal od dne 1. januarja do 30. septembra tega leta 1.144.115 litrov. Od te množine je bilo izvoženo v Nemčijo 1.098.556 litrov, na Švedsko 120 litrov, na Češko 44.559 litrov in v Holandijo 879 litrov.

Cene špecerijskega blaga v Mariboru

(Iz cenika Nabavljalne zadruge drž. službencev)

Banatska pšenična moka Ogg in Og 8.50 din, enotna krušna moka 4.70 din, ržena moka 5.50 din, mehka koruzna moka Ia 3 din, pšenični zdrob 8.75 din, koruzni zdrob 4.50 din, zdrob za otroke 9 din, sladkor kristal 15.50 din, kocke in prah 17.50 din, Santos extra kava 90 din, Portorico kava 100 din, Franck 21 din, Kneipova sladna kava 20 din, sladna kava Jarc in ržena kava 20ka 16 din, praženi ječmen Jarc 9 din, Franzovi makaroni in špageti 13 din, Pekatete makaroni in špageti 16.50 din, polčki 13 din, rezanci 14 din, domača svinjska mast 26 din, slana bela slanina 28 din, prekajena slanina 32 din, hamburška in parprirana slanina 35 din, gnjat 27—33 din, šunka v narezku 55 din, salama šunkarica 35 din, poljska salama 30 din, ogrska in lovka salama 75 din, ječmenova kaša št. 10 8 din, št. 7 9.50 din, št. 4 11 din, ječmenček št. 000 13 din, novi fižol 6.50 din, nova čebula 2.50 din, novi česen 8 din, mešana marmelada 20 din, marelična marmelada 33 din, med 30 din, paradižnikova omaka 23 do 25 din, kvas 50 din, sol Kreka 1.50 din, granka sol 3 din, jedlina soda (bicarbena) 22 din, pšenični otrobi 2.25 din, koruzni otrobi 1.50 din, mli 17—18 din, soda 2 din, rižev škrob 22 din kilogram. — Namizno olje Ia 23 din, dalmatinsko oljčno olje 31 din, najfinejše oljčno olje 37 din, vinski kis Ia 3.50 din, Ia 7.50 din, kis za vlaganje